

LATVIJAS REPUBLIKAS FISKĀLĀS DISCIPLĪNAS PADOME

Reģ.nr. 90010248231; Smilšu ielā 1-512, Rīgā, LV-1919
tālrunis: (+371) 29178183; e-pasts: info@fdp.gov.lv; mājaslapa: http://fdp.gov.lv

Fiskālās disciplīnas padomes
Fiskālā nodrošinājuma rezerves apjoma atbilstības novērtējuma darba grupas
Protokols Nr. 1 (20)

Rīgā

2024.gada 27.jūnijā

Sanāksmi vada:

Fiskālās disciplīnas padomes loceklis, fiskālo risku darba grupas vadītājs M.Āboliņš.

Piedalās:

Fiskālās disciplīnas padomes loceklis <i>Sekretariāts –</i>	A.Jakobsons
Fiskālās disciplīnas padomes sekretārs	N.Malnačs
Fiskālās disciplīnas padomes makroekonomikas eksperts	V.Zaremba
Fiskālās disciplīnas padomes juriste	I.Jansone

Sanāksmi protokolē:

Fiskālās disciplīnas padomes juriste

I.Jansone

Sanāksme sākas plkst. 14:00.

Sanāksmes atklāšana – Fiskālo risku darba grupas vadītājs M. Āboliņš atklāj sanāksmi.

M. Āboliņš informē, ka sanāksme ir organizēta, lai informētu FM pārstāvjus par fiskālajiem riskiem, kas fiskālo risku darba grupas ieskatā būtu detalizētāk atspoguļojami un analizējami gadskārtējā Fiskālo risku deklarācija (FRD). Līdz ar to, lūdzu sanāksmes dalībniekus uzsākt diskusiju, lai varam noformulēt visus riskus, kas būtu jāiekļauj FRD vai jāpapildina jau esošās sadaļas.

Fiskālo risku darba grupas dalībnieki uzsāk diskusiju un diskusijas rezultātā tiek identificēti vairāki fiskālie riski, kurus darba grupa aicinās pastiprināti izanalizēt FRD:

- Šogad ir strauji palielinājušies izdevumi atlīdzībai** – š.g. pirmajos 5 mēnešos kopbudžetā atlīdzībai tika iztērēti 1,55 miljardi eiro, kas ir par 20,7% vairāk nekā gadu iepriekš attiecīgajā periodā. 2024. gada budžeta likums paredzēja atlīdzības izdevumu palielinājumu par 9,7%, salīdzinājumā ar gadu iepriekš. Lai gan ir izskaidrojami, ka iekšlietu sektorā janvārī ir izmaksātas prēmijas, kas tiek izmaksātas reizi piecos gados, tomēr atalgojuma izmaksu dinamika joprojām ir augsta. Piemēram, š.g. maijā atlīdzībai tika iztērēti par 20,0% vairāk nekā 2023. gadā. Padome par šo situāciju izvirza divas hipotēzes (1) atlīdzības izdevumu pieaugumu veicināja gan 2022. gada vidū spēkā stājies jaunais regulējums par algām valsts sektorā, kas pieļāva algu paaugstināšanu esošā budžeta ietvaros, (2) vienlaikus pastāvošā saspringtā situācija ar darbaspēka pieejamību un iepriekšējo gadu straujās inflācijas sekas. Fiskālo risku deklarācijā būtu nepieciešams veikt šī jautājuma analīzi, un, nepieciešamības gadījumā veikt pasākumus, lai atlīdzības pieaugums neizraisa fiskālo rezultātu novirzi no mērķiem.

2. **ES struktūrfondu un ANM līdzekļu pilnīgas neapguves riski**, it sevišķi attiecināmo izmaksu neatbilstību ES fondu izmantošanas nosacījumiem. Viens no šādiem piemēriem ir P. Stradiņa slimnīcas jaunā korpusa būvniecības problēmas.
3. Ņemot vērā ģeopolitisko situāciju un Latvijas virzību uz enerģētisko neatkarību, nākamā gada februārī tiek plānota Baltijas valstu elektrības pārvades tīklu sinhronizācija ar Eiropas elektrības pārvades tīkliem. Šobrīd publiski pieejamā informācija nedod iespēju aplēst šī soļa radīto iespaidu uz Latvijas tautsaimniecību un fiskālo ietekmi. Līdz ar to, fiskālo risku darba grupai ir sekojoši jautājumi: 1) Vai valdībā ir veikti aprēķini, kā šī sinhronizācija ietekmēs elektrības pārvades tarifus un elektrības *spot* cenu Latvijā? 2) Ņemot vērā biežās Baltijas energoapgādes pārvades tīklu (elektrības un gāzes) avārijas pedējos gados, kāda apmēra fiskālos riskus var radīt Baltijas valstu pilnīga vai daļēja nonākšana energosalas situācijā?
4. Problēmas ar stratēģiski **svarīgo Rail Baltica projekta ieviešanu rada nopietnus fiskālos riskus**, kas prasa pastiprinātu Finanšu ministrijas uzraudzību un iesaisti. Fiskālo risku darba grupa norāda, ka iepriekšējā fiskālo risku deklarācijā šis jautājums netika pietiekoši detalizēti izklāstīts, neskatoties un Satiksmes ministrijas ziņojuma par pieaugošajām projekta izmaksām pieejamību¹. Šobrīd ir bažas par Eiropas dzelzceļa līniju uzņemto saistību apjomu un turpmākā projekta ieviešanas finanšu avotiem. Vai FM ir precīzi zināms Eiropas dzelzceļa līniju uzņemto saistību apjoms? Lūgums detalizēti novērtēt šos riskus un tos atspoguļot fiskālo risku deklarācijā.
5. Iepriekšējā fiskālo risku deklarācijā bija ieviesta **sadaļa par riskiem un izmaksām saistībā ar Zaļā kursa ieviešanu valstī**. Pirmais termiņš Zaļā kursa mērķu sasniegšanā ir 2030. gads tomēr joprojām nav pieejamas pilnvērtīgas aplēses par uzņemto saistību izmaksām un potenciālo slogu valsts budžetam. Būtu nepieciešams turpināt pilnveidot šo sadaļu FRD, jo klimata pārmaiņām ir ļoti ievērojams potenciāls ietekmēt valsts ekonomiku un finanses.
6. **Valsts un arī pašvaldību akciju sabiedrību darbībai** (gan tām, kas ir piederīgas vispārējam valdības sektoram, gan tām, kuras šādi neklasificējas) **ir ievērojams potenciāls pasliktināt valsts fiskālo pozīciju**. Vēsturiskie valsts AS darbības rezultāti norāda, ka tās ir vienas no lielākajām fiskālo risku avotiem. Nepieciešams aicināt FM arī turpmāk šim riskam pievērst pastiprinātu uzmanību un izveidot tam adekvātu fiskālo rezervi.

Atsaucoties uz augstāk minēto, fiskālo risku darba grupa nolemj:

1.1. Uzdot Padomes sekretariātam sagatavot un nosūtīt vēstuli FM, lūdzot FRD detalizētāk atspoguļot uzskaitītos fiskālos riskus.

M.Āboliņš – par;

A.Jakobsons – par;

.

2024.gada 27.jūnijā sanāksmi slēdz plkst. 16:00

Darba grupas vadītājs

M. Āboliņš

¹ Satiksmes ministrijas ziņojums 15/02/2023 "Par uzlabojumiem Rail Baltica projekta ieviešanas procesā". Pieejams: <https://www.sam.gov.lv/lv/informativie-zinojumi-0>, skatīts 28/06/2024.

Sēdes sekretāre

I.Jansone

I.Jansone 29495878
inga.jansone@fdp.gov.lv